

หลักสูตรการประกอบอาชีพ การทำแชมพูสมุนไพร จำนวน 6 ชั่วโมง
ด้านพาณิชย์การและบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอทับคล้อ

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งได้นำจุดเน้นการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การขับเคลื่อนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ และพึ่งพาตนเอง กระทรวงศึกษาธิการ ที่จะพัฒนา 5 ศักยภาพของพื้นที่ใน 5 กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เราเท่าทันเพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” โดยได้กำหนดภารกิจจะพัฒนาระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่ม ศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง มั่งคั่ง และมีงานทำอย่างยั่งยืน สกร.ระดับอำเภอทับคล้อ จึงได้กำหนดหลักการในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำไว้ว่า ต้องเป็นการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่นด้านหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมทั้งเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอทับคล้อ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพ การทำแชมพูสมุนไพร ในฐานะที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ไม่มีอาชีพ หรือผู้ไม่มีอาชีพ และต้องการพัฒนาอาชีพของตนให้มีความมั่นคง จึงได้จัดทำหลักสูตรการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพรขึ้น โดยเน้นให้กลุ่มเป้าหมายสามารถประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร และมีงานทำอย่างมั่นคง

ดังนั้น หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร ที่ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอทับคล้อได้พัฒนาขึ้น มีโครงสร้างหลักสูตรประกอบไปด้วย (1) ช่องทางการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร (2) ทักษะการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร (3) การบริหารจัดการการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร (4) โครงการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และประเมินผลตามสภาพจริง จึงทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพรและมีอาชีพอย่างมั่นคง

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร เพื่อการมีงานทำ มีหลักการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. เป็นการจัดทำหลักสูตรด้านพาณิชย์การที่มีความยืดหยุ่นด้านหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้การวัด และการประเมินผล
2. เพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
3. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้เข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายนำศักยภาพ 5 ด้านของพื้นที่ประกอบด้วย ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี และทรัพยากรมนุษย์ มาใช้ประกอบการตัดสินใจประกอบอาชีพ

5. มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

จุดมุ่งหมาย

มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จึงกำหนดจุดหมายดังนี้

1. ให้มีความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและตามทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
2. ให้มีความรู้ทักษะในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ อาชีพที่สร้างรายได้ให้เกิดความมั่นคง
3. ให้มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน 6 ชั่วโมง แบ่งเป็น

1. ภาคทฤษฎี จำนวน 2 ชั่วโมง
2. ภาคปฏิบัติ จำนวน 4 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพ จำนวน 30 นาที

- 1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ
- 1.2 ความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพ
- 1.3 ภูมิปัญญา
- 1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพ

2. ทักษะอาชีพ จำนวน 4 ชั่วโมง

- 2.1 ขั้นตอนการเตรียมการประกอบอาชีพ

- 2.1.1 เตรียมคน

ความรู้ในเรื่องของประโยชน์ของการทำแชมพูสมุนไพร วิธีการเลือกสมุนไพร สำหรับทำการทำแชมพู

สมุนไพร

2.1.2 เตรียมสถานที่

- 1) ขนาดของพื้นที่ ความสะอาดของพื้นที่สำหรับเตรียมการผลิต
- 2) เตรียมพื้นที่สำหรับจัดเก็บผลิตภัณฑ์

2.1.3 เตรียมวัสดุอุปกรณ์

- 1) วัสดุสำหรับผลิตการทำแชมพูสมุนไพร

2.2 ขั้นตอนการฝึกทักษะการทำแชมพูสมุนไพร

2.2.1 คัดเลือกบรรจุภัณฑ์ในการใส่แชมพูสมุนไพร

- 1) การทำแชมพูสมุนไพรสูตรต่าง ๆ
 - การคัดเลือกบรรจุภัณฑ์แบบต่างๆขนาดพอเหมาะสำหรับการใส่แชมพูสมุนไพร
 - การทำความสะอาด
 - การบรรจุใส่ภาชนะ

3. การบริหารจัดการอาชีพ

จำนวน 30 นาที

3.1 ทูน

3.1.1 การหาแหล่งทุน

3.1.2 การระดมทุน

3.2 การบริหารจัดการ

3.2.1 อุตสาหกรรมในครอบครัว

- ความหมายและความสำคัญ

3.2.2 วิสาหกิจชุมชน

- 1) ความหมายและความสำคัญ
- 2) ความแตกต่างของอุตสาหกรรมในครอบครัวกับวิสาหกิจชุมชน

3.2.3 การวางแผนการผลิต

- 1) การเตรียมวัตถุดิบ
- 2) การสำรวจความต้องการของตลาด
- 3) ฤดูของผลผลิต

3.2.4 การจัดทำบัญชี

- 1) บัญชีรายรับรายจ่าย
- 2) บัญชีต้นทุน
- 3) บัญชีกำไรขาดทุน

3.3 การตลาด

- 1) ลูกค้ำ
- 2) การขนส่ง
- 3) การคิดต้นทุน การตั้งราคา

3.4 การประชาสัมพันธ์

4. โครงการอาชีพ

จำนวน 1 ชั่วโมง

- 4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพ
- 4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพ
- 4.3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพ
- 4.4 การเขียนโครงการอาชีพ
- 4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. วิทยากรให้ความรู้โดยวิธีการบรรยาย
2. การเรียนรู้ด้วยตนเองจากการศึกษาเอกสาร
3. การฝึกปฏิบัติ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- วิทยากรให้ความรู้โดยวิธีการบรรยาย
- ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร / ภูมิปัญญา
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสาร/ใบความรู้
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. ฝึกปฏิบัติจริง

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรการประกอบอาชีพ การทำแชมพูสมุนไพร จำนวน 6 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร	1. อธิบายความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 2. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 3. สำรวจทรัพยากรการทำแชมพูสมุนไพร ในชุมชนได้ 4. บอกทิศทางการประกอบอาชีพ	1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 1.2 แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การทำแชมพูสมุนไพร 1.3 การสำรวจทรัพยากรในการทำแชมพูสมุนไพร ที่มีในชุมชน 1.4 ทิศทางในการประกอบอาชีพ	1.1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำแชมพูสมุนไพร เพื่อเป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 1.2 สำรวจทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 1.3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มและสรุปองค์ความรู้ 1.4 ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายทิศทางความก้าวหน้า และพัฒนาอาชีพการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร แบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน พ่อค้าคนทำแชมพูสมุนไพร ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติความคุ้มค่าและความต้องการของตลาด	30 นาที	-
2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร	1. อธิบายเกี่ยวกับขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพรได้ 2. อธิบายขั้นการผลิตได้	2.1 เตรียมสถานที่ 2.2 เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และ เครื่องมือ 2.3 คัดเลือกแม่แบบ 2.4 ออกแบบ รูปร่าง	2.1 ศึกษาเอกสารใบความรู้เกี่ยวกับประเภทคุณสมบัติและการทำแชมพูสมุนไพร 2.2 วิทยากร/ภูมิปัญญาให้ความรู้ภาคทฤษฎี 2.3 เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ภาชนะที่ใส่	30 นาที	3 ชั่วโมง 30 นาที

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3. การบริหารจัดการ จัดการการ อาชีพการทำ แชมพูสมุนไพร	1. บริหารจัดการในการทำ แชมพูสมุนไพร 2. บริหารจัดการตลาด ในการประกอบอาชีพ การ ทำแชมพูสมุนไพร 3. อธิบายการจัดการความ เสี่ยงในการประกอบอาชีพ การทำแชมพูสมุนไพร แข่งขันในตลาดผู้ผลิตได้ 4. บันทึกข้อมูล ต้นทุน - กำไรได้ 5. ประกอบอาชีพการทำ แชมพูสมุนไพร ด้วยความ ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อ ชุมชน และสังคม	3.1 การบริหารจัดการ - ควบคุมคุณภาพ - การลดต้นทุน 3.2 การจัดการตลาด - การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า - การประชาสัมพันธ์ 3.3 การจัดการความเสี่ยง - คู่แข่งขัน - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง - ค่าใช้จ่าย - ผลกำไร 3.4 คุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้ประกอบอาชีพการ ทำแชมพูสมุนไพร	2.4 ปฏิบัติการการทำแชมพูสมุนไพร สูตรต่างๆ 2.5 จัดบันทึกผลการเรียนรู้ และ นำเสนอผลการเรียนรู้ 2.6 วิทยากร/ภูมิปัญญา ตรวจสอบ ผลงาน ให้ข้อเสนอแนะ 2.7 สรุปลงความรู้เพื่อการพัฒนา ต่อเนื่อง 3.1 ศึกษาดูงานสถานประกอบการ ทางการประกอบอาชีพการทำแชมพู สมุนไพร ศึกษาประเด็น การควบคุม คุณภาพการผลิต 3.2 วิทยากร/ภูมิปัญญาให้ความรู้ เกี่ยวกับการบริหารจัดการตลาด การทำแชมพูสมุนไพร 3.3 จัดทำฐานข้อมูลลูกค้า แผนการ กระจายสินค้า และการ ประชาสัมพันธ์ 3.4 วิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ การจัดบันทึกต้นทุนกำไร และศึกษา สภาวะการแข่งขัน ในตลาด 3.5 นำเสนอผลการฝึกปฏิบัติ เพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม 3.6 วิทยากร/ภูมิปัญญา ให้คำแนะนำ เสนอแนะ 3.7 สรุปลงความรู้ เรื่องช่องทาง การประกอบอาชีพ ทักษะการ ประกอบอาชีพ และการบริหาร จัดการอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร	30	นาที

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
4. โครงการการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร	<p>1. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้</p> <p>2. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้</p> <p>3. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>4. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>5. อธิบายลักษณะการเขียนโครงการที่ดีตามองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>6. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและ ถูกต้องได้</p> <p>7. ประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้</p>	<p>4.1 ความสำคัญของโครงการการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร</p> <p>4.2 ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร</p> <p>4.3 องค์ประกอบของโครงการการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร</p> <p>4.4 การเขียนโครงการการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร</p> <p>4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร</p>	<p>4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยน เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>4.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่องตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง</p> <p>4.3 จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>4.4 กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p> <p>4.5 กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป</p>	30 นาที	30 นาที